

Naturvårdsverket

Parter: Ovako Bar AB

Målet gäller: Ansökan om ändringstillstånd för anläggande och drift av vätgasanläggning i Smedjebackens kommun, Dalarnas län

Domstolen vill särskilt uppmärksamma er på att bilagt avgörande rör **industriutsläppsverksamhet**.

Kontakta oss gärna per e-post mmd.nacka.avdelning3@dom.se eller telefon om ni har frågor.

Tobias Lodestrand
Telefon 08-561 656 30

Bifogade handlingar: aktbilaga 36

SÖKANDE

Ovako Bar AB
777 80 Smedjebacken

Ombud: Advokat Susanne Åberg Witt-Strömer
Alrutz' Advokatbyrå AB
Kungsgatan 42
111 35 Stockholm

SAKEN

Ansökan om ändringstillstånd för anläggande och drift av vätgasanläggning i
Smedjebackens kommun, Dalarnas län

Avrinningsområde: 125 - Kolbäcksån
Koordinater: N: 6666550 E: 522963
AnläggningsID: 29605

DOMSLUT**Tillstånd**

Med ändring av tidigare tillstånd – beviljat genom mark- och miljödomstolens deldom den 30 september 2015 i mål nr M 4771-12 – medger mark- och miljödomstolen Ovako Bar AB tillstånd enligt 9 kap. miljöbalken att anlägga och driva en anläggning med en installerad effekt av 30 MW för produktion av högst 13,5 ton vätgas per dygn, med tillhörande ledningar och installationer inom fastigheten Smedjebacken 2:3 i Smedjebackens kommun.

Villkor och delegation

Beslutade slutliga villkor och delegation ska gälla även för den nu tillståndsgivna verksamheten.

Avgörandet är elektroniskt undertecknat

Dok.Id 936976

Postadress
Box 69
131 07 Nacka

Besöksadress
Sicklastråket 1

Telefon
08-561 656 30
E-post: mmd.nacka.avdelning3@dom.se
www.nackatingsratt.domstol.se

Expeditionstid
måndag–fredag
08:00–16:30

Specifik miljöbedömning

Mark- och miljödomstolen godkänner den ingivna miljökonsekvensbeskrivningen och konstaterar att miljöbedömningen kan avslutas.

Verkställighetsförordnande

Mark- och miljödomstolen förordnar att nu medgivet tillstånd får tas i anspråk utan hinder av att domen inte har vunnit laga kraft.

Ingångsättningsstid

Verksamheten enligt detta tillstånd ska ha satts i gång inom fem år från dagen för denna dom.

ANSÖKAN

Inledning

Ovako Bar AB (Ovako Bar) tillverkar komponentstål i Smedjebacken. Bolaget är dotterbolag till Ovako AB som i sin tur är dotterbolag till Sanyo Special Steel som är en del av stålkoncernen Nippon Steel Corporation, världens tredje största stålproducent med verksamhet i femton länder. Ovako AB bedriver verksamhet på flera platser i Sverige och Finland. Verksamheten inom Ovako Bar bedrivs i Smedjebacken (stålverk och mediumvalsverk) samt i Boxholm (medium- och finvalsverk). Verksamheten i Smedjebacken har bedrivits sedan år 1856 öster och söder om Smedjebackens samhälle och intill Kolbäcksån och sjön Norra Barken.

Tillverkningsprocessen inom Ovako AB:s verksamheter är helt baserad på återvunnet skrot. Eftersom stål kan återvinnas oändligt många gånger utan att dess egenskaper försämras, kan Ovako tillverka stål med lägre klimatpåverkan utan att kompromissa med stålets kvalitet. Benämningen Ovako nedan i detta kapitel avser verksamheterna inom Ovako AB:s dotterbolag, däribland Ovako Bars verksamhet i Smedjebacken.

Ovako smälter skrot i ljusbågsugn, och har under flera år aktivt konverterat från fossila bränslen till el i värmebehandlingsugnar samt använder enbart fossilfri el, vilket bidrar till att Ovako har lägre CO₂-fotavtryck än det globala genomsnittet.

För att kunna sänka utsläppen av fossil koldioxid ytterligare inom den gröna omställningen vill Ovako nu producera och använda vätgas i stället för gasol som bränsle i Smedjebackens stegbalksugn primärt men även erhålla möjlighet att i framtiden använda vätgas i andra processer såsom gasolskärning, skänkförvärmning och gjutlådevärmare m.m. En anläggning för tillverkning av vätgas har redan uppförts och tagits i drift vid Ovakos verksamhet i Hofors.

Denna ansökan avser därmed tillstånd att anlägga och driva en anläggning för tillverkning av vätgas vid anläggningen i Smedjebacken. Ansökan avser ett s.k.

ändringstillstånd enligt 16 kap. 2 a § miljöbalken. Den planerade vätgasproduktionen och en översiktlig beskrivning av befintlig verksamhet i Smedjebacken redovisas i bifogad, av Sweco upprättad, teknisk beskrivning (Bilaga A). Miljökonsekvenserna av den ansökta verksamheten är redovisade i bifogade, av Sweco upprättade, miljökonsekvensbeskrivning (Bilaga B). I dessa återfinns även övrig information som enligt 22 kap. 1 § miljöbalken ska ingå i en ansökan och som inte framgår redan av denna skrift.

Länsstyrelsen Dalarnas län har vid avgränsningssamråd den 14 september 2023 angivit att den planerade verksamheten alltid ska antas medföra en betydande miljöpåverkan.

Yrkanden m.m.

Yrkande om tillstånd m.m.

Ovako Bar Aktiebolag yrkar att mark- och miljödomstolen, med ändring av mark- och miljödomstolens deldom den 30 september 2015, lämnar bolaget tillstånd enligt miljöbalken att anlägga och driva en anläggning med en installerad effekt av 30 MW för produktion av högst 13,5 ton vätgas per dygn, med tillhörande ledningar och installationer inom fastigheten Smedjebacken 2:3 i Smedjebackens kommun.

Ovako Bar Aktiebolag yrkar vidare att mark- och miljödomstolen godkänner den ingivna miljökonsekvensbeskrivningen.

Förslag på slutliga villkor

Ovako Bar anser att gällande slutliga villkor ska gälla även för den ansökta verksamheten och att några ytterligare villkor inte är motiverade.

Verkställighet

Ovako Bar yrkar att mark- och miljödomstolen föreskriver att tillståndet får tas i anspråk utan hinder av att domen inte har vunnit laga kraft.

Igångsättningstid

Ovako Bar yrkar att mark- och miljödomstolen föreskriver att verksamheten ska ha satts i gång inom fem år från det att tillståndet vunnit laga kraft.

Gällande tillstånd och villkor

Mark- och miljödomstolen har i deldom meddelad den 30 september 2015 i mål nr M 4771-12 lämnat Ovako Bar tillstånd enligt 9 kap. miljöbalken att vid bolagets stålverk och valsverk i Smedjebacken årligen tillverka 700 000 ton gjutna ämnen i stålverket och 350 000 ton utvalsat stål i valsverket.

I deldomen har mark- och miljödomstolen skjutit upp vissa frågor under en prövotid. Dessa har avgjorts eller skjutits fram ytterligare i deldom meddelad den 6 november 2020.

Mark- och miljödomstolen har i deldomarna 2015 och 2020 föreskrivit följande slutliga villkor för verksamheten.

1. Verksamheten, inbegripet åtgärder för att minska vatten- och luftföroreningar samt andra störningar för omgivningen, ska bedrivas i huvudsaklig överensstämmelse med vad bolaget har uppgett eller åtagit sig i ärendet, såvida inte annat framgår av denna dom. (deldom 2015)
2. Utsläppet av stoft från andra textila spärrfilter än filtren vid ljusbågsugnen och skänkugnen får inte överskrida 5 mg/Nm³ tg vid mätning. (deldom 2015)
3. Utsläppet av kväveoxider, räknat som NO₂, från mediumvalsverkets värmningsugn får som medelvärde för sju dygn inte överskrida 100 mg/MJ tillfört bränsle som medelvärde för sju dygn. Mätning ska ske två gånger per år, dels under sommarperioden, dels under vinterperioden. Alla driftsformer ska ingå i en mätning. (deldom 2015)

4. En anmälan ska göras till tillsynsmyndigheten i god tid innan verksamheten i sin helhet eller i väsentliga delar upphör. Anmälan ska innehålla redovisning av hur förorenade områden ska efterbehandlas. (deldom 2015)
5. Bolaget ska senast den sista mars 2017 eller enligt kraven enligt lagen (2014:266) om energikartläggning i stora företag om att lämna in en energikartläggning ta fram en plan för energihushållning. Av denna ska framgå vilka åtgärder som är tekniskt möjliga att genomföra samt kostnaden och energibesparingen för respektive åtgärd. Betydande mervärden till följd av genomförda åtgärder ska också framgå av planen. Det ska även anges vilka åtgärder som bolaget är berett att vidta och en motivering till varför övriga redovisade åtgärder inte kommer att vidtas. Planen ska uppdateras löpande och en reviderad plan ska tas fram vart fjärde år eller med annat tidsintervall som tillsynsmyndigheten bestämmer. Planen ska tas fram i samråd med tillsynsmyndigheten. (deldom 2015)
6. Kemiska produkter och farligt avfall som uppkommer i verksamheten ska förvaras och i övrigt hanteras på sådant sätt att förorening av mark och vatten inte riskeras. För flytande kemiska produkter och flytande farligt avfall ska lagrings- och uppställningsplatser invallas så att minst hälften av den totala volymen, dock minst den största behållarens volym plus 10 % av de övriga kärlens sammanlagda volym, kan innehållas i invallningen. (deldom 2015)
7. Tankar och cisterner som är i drift ska ha automatiskt nivåmätningssystem som visar aktuell volym, som larmar vid högnivå och hög-högnivå. Vid hög-högnivå ska fyllningen omedelbart avbrytas manuellt. Dessutom ska det finnas ett separat överfyllningslarm, helt oberoende av nivåmätningssystemet, som också larmar vid hög och hög-högnivå och som föranleder omedelbar manuell brytning. Nivåmätningssystemet och

överfyllningslarmet ska ha både akustiska och optiska larmsignaler kopplade till bemannad plats. (deldom 2015)

8. Det ska finnas gas- och flamdetektorer med larmfunktion installerade vid de anläggningsdelar där risk för läckage eller oförutsedd händelse kan inträffa. Detektionen ska vara kopplad till ett nödavstängningssystem. (deldom 2015)
9. Vid verksamheten ska det finnas hög beredskap samt fastställda rutiner och åtgärder för att samla upp och omhänderta utläckande produkt samt förorenat kylvatten och brandbekämpningsmedel på ett sätt som minimerar konsekvenserna på människors hälsa och miljön. (deldom 2015)
10. Kylvatten och brandbekämpningsmedel ska finnas tillgängligt vid de anläggningsdelar där läckage och utsläpp kan förekomma och där annan oförutsedd händelse kan inträffa. (deldom 2015)
11. Avrinningsytor och uppsamlingssystem ska vara designade och anpassade till verksamheten för att omhänderta utsläpp av kemisk produkt samt förorenat kylvatten och brandbekämpningsmedel ska finnas vid de anläggningsdelar där läckage eller en oförutsedd händelse kan inträffa. (deldom 2015)
12. Det ska finnas utrustning installerad för detektion och nivåmätning av vätska i anläggning för uppsamling av förorenat kylvatten och brandbekämpningsmedel. Nivåmätningssystemet ska vara kopplat till larm som larmar vid hög nivå. (deldom 2015)
13. För verksamheten ska finnas ett aktuellt kontrollprogram som gör det möjligt att bedöma om villkoren för verksamheten följs. I kontrollprogrammet ska anges mätmetoder, mätfrekvens och utvärderingsmetoder. Kontrollprogrammet ska tas fram i samråd med

tillsynsmyndigheten. Kontrollprogrammet ska ges in till tillsynsmyndigheten senast två månader efter det att denna deldom har vunnit laga kraft. (deldom 2015)

Mark- och miljödomstolen sköt i 2015 års deldom i avvaktan på ytterligare utredning, upp frågorna om fastställande av slutliga villkor beträffande hantering av slagg och släckvatten på Östra industriområdet, utsläpp till vatten och sediment från Östra industriområdet, utsläpp till luft från filter efter ljusbågsugnen samt buller.

De fyra utredningsuppdragen som föreskrevs i deldomen 2015 och upphävdes i deldomen 2020 var U1–U4. De 2020 upphävda provisoriska föreskrifterna återges inte här.

- U1. Bolaget ska utreda tekniska förutsättningar och möjligheter för alternativa omhändertaganden av släckvatten på Östra industriområdet samt vilka möjligheter som finns att förhindra damning från verksamheten inom området.
- U2. Bolaget ska utreda risken för spridning av föroreningar (inkluderande bl.a. dioxin och PAH) från Östra industriområdet till omgivande vattenområde och sediment samt upprätta ett reviderat kontrollprogram för detta. Utredningarna ska även innefatta vilken betydelse infiltrerande nederbörd har för spridning av föroreningar.
- U3. Bolaget ska utreda vilka utsläpp till luft av bl.a. stoft, kväveoxider, PAH, kvicksilver och dioxin som skäligen kan nås från filtret efter ljusbågsugnen samt om alternativvärden för dessa utsläpp kan föreskrivas enligt 15 § industriutsläppsförordningen (2013:250).
- U4. Bolaget ska utreda möjligheterna att minska buller från verksamhetsområdet så att de ljudnivåer som anges i Naturvårdsverkets vägledning om

industri och annat verksamhetsbuller (Rapport 6538, april 2015) kan innehållas utomhus vid närmaste bostäder.

De fyra utredningsuppdragen redovisades till mark- och miljödomstolen den 31 oktober 2017. Mark- och miljödomstolen förlängde provotiden avseende frågan om fastställande av villkor för utsläpp av processvatten, inkluderande vatten använt för kylning av slagg genom utredningsuppdrag U5 med tillhörande provisoriska föreskrifter. I övrigt avslutades provotiden och föreskrevs ytterligare slutliga villkor.

De tillkommande slutliga villkoren är följande.

- 1a. Vatten använt för kylning av slagg på Östra industriområdet ska senast från och med den 1 april 2022 tillföras det övriga processvattnet och hanteras tillsammans med det. (deldom 2020)
- 2a. Utsläpp av stoft från stålverket efter filter (ljusbågsugn och skänkgugn) får som dygnsmedelvärde inte överskrida 3 mg/Nm³ tg. Kontrollen av utsläpp ska innefatta kontinuerlig mätning. (deldom 2020)
- 3a. Utsläppet av kväveoxider, räknat som NO₂, från stålverket efter filter (ljusbågsugn och skänkgugn) får som medelvärde vid besiktning inte överskrida 0,10 kg/ton stål i skänk. (deldom 2020)
- 3b. Från och med ett år från det att denna delom vunnit laga kraft får det årliga utsläppet till luft av kvicksilver efter ljusbågsugnens filter inte överstiga 10 kg. Kontrollen av utsläpp ska innefatta kontinuerlig mätning samt parallella mätningar med referensmetod minst en gång per år. (deldom 2020)
- 3c. Den ekvivalenta ljudnivån på grund av bolagets verksamhet får, inte överstiga följande ekvivalenta ljudnivåer utomhus vid bostäder.

Vardagar dagtid (kl. 06–18) 55 dB(A)

Kvällstid (kl. 18–22) samt lör-, sön- och helgdagar (06–22) 50 dB(A)

Nattetid (kl. 22–06) 50 dB(A)

Vid de bostäder där bolaget tidigare, enligt föreskrift i beslut nr 186/92 av Koncessionsnämnden för miljöskydd, har installerat treglasfönster får ovanstående värden vara 5 dB(A) högre.

Nattetid (kl. 22–06) får maximala ljudnivåer (LF_{max}) utomhus vid bostäder inte överstiga 70 dB(A). (deldom 2020)

- 3d. Bullerbegränsande åtgärder ska vidtas på byggnad för boende där den ekvivalenta ljudnivån från verksamheten nattetid överstiger 45 dB(A) utomhus vid fasad.

Målet för de bullerbegränsande åtgärderna ska vara att ljudnivån inomhus nattetid inte överstiger Folkhälsomyndighetens riktvärden (FoHMFS 2014:13) för ekvivalent ljudnivå.

Åtgärderna ska vidtas endast om kostnaderna är rimliga med hänsyn till bostadens standard och värde och med hänsyn till den effekt som uppnås. Åtgärderna ska utformas och utföras i samråd med fastighetsägaren.

Åtgärderna ska vara vidtagna senast inom två år från det att denna deldom har vunnit laga kraft för de då berörda bostadsbyggnaderna och därefter inom två år från det att en annan byggnad berörs. Vid meningsskiljaktighet mellan bolaget och fastighetsägaren om åtgärdernas utformning och dimensionering ska bolaget hänskjuta frågan till tillsynsmyndigheten för beslut om vilka åtgärder som bedöms rimliga att kräva. Tillsynsmyndigheten kan även medge anstånd från tidskravet för genomförande av åtgärder. (deldom 2020)

Utredningsuppdrag U5 som föreskrivits i deldom den 6 november 2020 har följande lydelse.

- U5. Efter det att hanteringen av vatten genomförts enligt villkor 1a i denna deldom ska bolaget utvärdera effekterna av denna hantering och redovisa resultaten samt lämna förslag på slutliga villkor för utsläpp av processvatten, inkluderande vatten använt för kylning av slagg. Utredningen ska omfatta i vart fall utsläpp av suspenderade ämnen, kolväten (oljeindex), pH, konduktivitet, aktuella metaller samt PAH och dioxiner.

Vid behov ska utredningen även omfatta förslag till ytterligare åtgärder för att minska utsläppen. Utredning och bedömning av påverkan på recipienten, bland annat påverkan på möjligheten att uppnå aktuella miljökvalitetsnormer med avseende på kvalitetsfaktor, ska redovisas. Såväl nuläget som tillståndsgiven produktion ska beskrivas. Utredningen ska ske i samråd med tillsynsmyndigheten och redovisas till mark- och miljödomstolen senast den 30 juni 2023.

Under provotiden och till dess att annat bestäms ska följande provisoriska föreskrifter gälla.

- P1. Processvatten, inkluderande vatten som ska tillföras processvattnet enligt villkor 1a, ska renas och recirkuleras. Utsläpp av sådant vatten får endast ske under förutsättning att recirkulationsgraden som månadsmedelvärde inte underskrider 90 procent och som årsmedelvärde inte underskrider 95 procent.
- P2. Utsläpp av föroreningar med processvattnet, inkluderande vatten som ska tillföras processvattnet enligt villkor 1a, får inte överstiga följande halter som månadsmedelvärden.

Suspenderade ämnen 10 mg/l

Kolväten (oljeindex) 5 mg/l

Kontroll ska ske genom analys av dygnssamlingsprov.

Villkoret ska anses uppfyllt om angivna värden innehålls vid nio av elva provtagningstillfällen per år.

P3. Utsläppet av kolväten (oljeindex) – baserat på medelvärdet för samtliga uttagna dygnssamlingsprov och total mängd processvatten, inkluderande vatten som ska tillföras processvattnet enligt villkor 1a – får inte överstiga 900 kg per år.

P4. pH i processvattnet, inkluderande vatten som ska tillföras processvattnet enligt villkor 1a, får vid avledande till recipient inte understiga 7 och inte överstiga 11.

Kontroll ska ske genom analys av dygnssamlingsprov. Villkoret ska anses uppfyllt om begränsningsvärdet innehålls vid nio av elva provtagningstillfällen per år.

Bolaget har redovisat utredningsuppdrag U5 till mark- och miljödomstolen den 30 juni 2023. Handläggningen pågår.

Mark- och miljödomstolen delegerade i deldom 2015 till tillsynsmyndigheten att vid behov besluta om villkor för att begränsa olägenheter i form av damning från verksamheten och avseende hantering och omhändertagande av restprodukter.

Mark- och miljödomstolen delegerade därutöver i 2020 års deldom till tillsynsmyndigheten att vid behov besluta om villkor om

- utformning av utsläppspunkten för processvatten, inkluderande vatten som ska tillföras processvattnet enligt villkor 1a,
- hantering av dagvatten på Östra industriområdet innefattande infiltration av regnvatten, och

- bullerskyddsåtgärdernas utformning och dimensionering samt anstånd från tidskrav för genomförande av bullerskyddsåtgärder (villkor 3d).

Tillsynsmyndigheten beslutade den 17 november 2022, med stöd av delegationen 2015 att vissa angivna villkor ska gälla för verksamheten. Vidare beslutade länsstyrelsen att förelägga bolaget att bl.a. presentera ett förslag på fortsatt utredning och övervakning av stoftnedfall m.m. Beslutet överklagades av bolaget. Mark- och miljödomstolen beslutade i dom meddelad den 12 april 2024 i mål nr M 8834-22 att upphäva punkterna 1, 4, 5 och 6 i beslutet samt ändra punkten 2 och c. Mark- och miljödomstolen konstaterar att endast punkterna 1 och 2 utgör villkor i tillståndet och att övriga punkter i länsstyrelsens beslut har meddelats med stöd av 26 kap. 9 § miljöbalken och har sin grund i verksamhetsutövarens ansvar för egenkontroll. De villkor som meddelats med stöd av delegationen är därmed 1 och 2 nedan med följande lydelse.

1. Uppkommen slagg från verksamheten ska transporteras, lagras och i övrigt hanteras på sådant sätt att besvärande damning för omgivningen inte uppstår.
 2. Uppkommet slagg inom verksamheten, som inte fyller en funktion som konstruktionsmaterial för att minska damning, får ligga kvar inom verksamhetsområdet högst en vecka innan det transporteras bort. Tillsynsmyndigheten får godkänna ett längre tidsintervall om det finns särskilda skäl. Slagg som utgör konstruktionsmaterial ska täckas över av icke-dammande material eller ersättas av icke-dammande material. Bolaget ska årligen i miljörapporten redovisa hur slagg från verksamheten har omhändertagits.
- c) Punkten 2...ska redovisas till tillsynsmyndigheten senast tre månader efter att denna dom har fått laga kraft.

Plan- och omgivningsförhållanden

Verksamheten bedrivs på de av bolaget ägda fastigheterna Smedjebacken 2:3 och Flatenberg 9:2. Industriområdet är planlagt för detta ändamål enligt en plan ursprungligen fastställd i augusti 1924 som därefter i takt med verksamhetens utveckling har kompletterats och justerats.

Bostäder finns inom ett avstånd om ca 200 meter från industriområdet. Omgivningarna utgörs i övrigt av andra industriområden samt Kolbäcksån och Norra Barken.

Industriutsläppsverksamhet

Stålproduktionen är en industriutsläppsverksamhet. Huvudverksamheten omfattas av BREF-dokumentet för järn- och ståltillverkning (IS) som offentliggjordes år 2012 (2012/135/EU). Gällande BREF-dokument för verksamheten redovisas i den tekniska beskrivningen.

En statusrapport har upprättats och ingivits 2016 till Länsstyrelsen Dalarna.

Seveso

Verksamheten omfattas av den högre kravnivån i den s.k. sevesolagstiftningen. Bolaget har anpassat säkerhetsrapporten så den omfattar även den ansökta verksamheten. Den uppdaterade säkerhetsrapporten har bifogats ansökan.

2 kap. miljöbalken

Kunskapskravet enligt 2 §

Ovako har bedrivit verksamhet vid anläggningen i Smedjebacken i många år och har en mycket god kunskap om verksamheten och dess omgivning. Bolaget har en organisation som arbetar med vätgasprojektet och har nyligen fått tillstånd till och uppfört en vätgasanläggning på systemanläggningen i Hofors. När bolagets kunskap eller resurser inte räcker till eller när särskilda utredningar ska göras som för denna ansökan anlitas utomstående expertis. Bolaget har således den kunskap om verksamheten och dess verkningar som erfordras.

Försiktighetsmått enligt 3 §

Inför upprättandet av den här ansökan och vid planeringen av vätgasanläggningen har bolaget identifierat relevanta miljö-, hälso- och olycksrisker i verksamheten. I bilagorna till denna skrift beskrivs de skyddsåtgärder och andra försiktighetsmått som bolaget avser att vidta för att förebygga, hindra eller motverka att den ansökta verksamheten orsakar skada eller olägenhet för människors hälsa eller miljön.

Ovako kommer att använda sig av bästa tillgängliga teknik vid val av processutrustning.

Produktvalskravet enligt 4 §

Ovakos kemikalieanvändning är av begränsad omfattning. Övervakning av kemikalieanvändningen sker genom en koncerngemensam kemikaliegrupp.

Hushållningskravet enligt 5 §

Genom övergång till vätgas ersätts fossila bränslen i ståltillverkningsprocessen. Vätgasen kommer att framställas med hjälp av el från förnybara fossilfria energikällor och produceras av rent dricksvatten från Smedjebackens kommun.

Lokaliseringskravet enligt 6 §

Vätgasanläggningens syfte är att förse anläggningen i Smedjebacken med vätgas. Den ska därför anläggas så nära verksamheten som möjligt så att befintlig infrastruktur kan användas och transporter minimeras. Den ansökta lokaliseringen har valts utifrån närhet till valsverk och stålverket och på tillräckligt avstånd från grannar. Valet av plats är i överensstämmelse med gällande planer.

Slutsats angående tillåtligheten

Hänsynsreglerna i 2 kap. miljöbalken är uppfyllda vid dagens produktion. Den tillkommande vätgasproduktionen ändrar inte detta förhållande, varför den ansökta verksamheten är tillåtlig.

Ändringstillstånd

Befintlig verksamhet bedrivs med stöd av tillstånd lämnat av mark- och miljödomstolen 2015. Slutliga villkor har föreskrivits 2015 samt 2020 och prövningen av slutliga villkor för utsläpp av processvatten pågår fortfarande. Tillståndet är således aktuellt för verksamheten. Den planerade vätgasanläggningen utgör en mindre och väl avgränsad verksamhet i förhållande till den befintliga verksamheten i Smedjebacken. Produktionen av vätgas kommer inte att påverka den årliga produktionen vid anläggningen och inte heller de villkor som gäller för verksamheten. Tvärtom kommer dessa i relevanta delar att passa väl för vätgasanläggningen. Den ansökta ändringen beror på den snabba tekniska och miljömässiga utvecklingen i stålbranschen. Den bedömda miljöpåverkan av ändringen är begränsad och positiv ur miljösynpunkt, eftersom vätgasen kommer att minska koldioxidutsläppen från Ovakos verksamhet i Smedjebacken och möjliggöra fossilfri stålproduktion genom att gasol som idag används som bränsle ersätts med vätgas för framför allt stegbalksugnen. Syrgas, som uppkommer som biprodukt vid vätgasproduktionen, kommer att kunna användas för att ersätta en del av den mängd syrgas som i nuläget köps in. Några andra ändringstillstånd har inte lämnats för verksamheten. Den planerade ändringen av verksamheten kan därför enligt bolagets bedömning hanteras genom ett ändringstillstånd enligt 16 kap. 2 a § miljöbalken då en mer omfattande prövning inte är motiverad från miljösynpunkt med hänsyn till hur ändringen berör verksamheten som helhet.

KOMPLETTERINGAR

Efter synpunkter från Myndigheten för samhällsskydd och beredskap (MSB), Länsstyrelsen i Dalarnas län (länsstyrelsen) och Miljö och samhällsbyggnadsnämnden i Smedjebackens kommun (nämnden) har Ovako Bar kompletterat sin ansökan med bland annat följande:

- en uppdaterad miljökonsekvensbeskrivning avseende risk och säkerhet,
- uppgifter om följsamheten i förhållande till gällande detaljplaner,
- en uppdaterad säkerhetsplan information om ingående ämnens egenskaper, klassificering och märkning enligt CLP-förordningen (EG) 1272/2008,
- uppgifter om vilka joner som bildas när additiven bryts ner,

- en redogörelse för eventuella alternativ till att använda dricksvatten som råvara,
- uppgifter om den mängd dricksvatten som behövs,
- handlingsprogram och intern plan för räddningsinsatser,
- en korrigerad säkerhetsrapport,
- en uppdaterad riskutredning, och
- uppgifter om påverkan på recipienten Norra Barken.

TRAFIKVERKETS SYNPUNKTER

Trafikverket har framhållit vikten av den statliga järnvägen inte påverkas negativt etableringen av vätgasfabriken med tanke på de risker anläggningen kan innebära.

Ovako Bar har som svar angett följande. Den statliga järnvägen kommer inte att påverkas negativt av etablering av vätgasfabriken, vilket framgår av riskutredningens slutsats. I förlängningen förväntas etableringen av vätgasfabriken dessutom att kunna ge positiv påverkan på den statliga järnvägen eftersom användningen av gasol minskar.

LÄNSSTYRELSENS SYNPUNKTER

Inställning

Länsstyrelsen har tillstyrkt ansökan

Seveso

Länsstyrelsen har anfört följande. Det är nödvändigt att uppdaterade versioner av handlingsprogram och intern plan för räddningsinsatser lämnas in innan vätgasanläggningen tas i drift. Länsstyrelsen bedömer att det kan vara lämpligt att reglera detta genom ett villkor i tillståndet.

Ovako har i bemötande anfört följande. Bolaget vet att såväl handlingsprogram som intern plan för räddningsinsatser ska uppdateras innan vätgasanläggningen tas i drift. Detta krävs enligt 7 och 10 §§ förordning (2015:236) om åtgärder för att förebygga och begränsa följderna av allvarliga kemikalieolyckor och behöver därför

inte föreskrivas i särskilt villkor. Av 10 § framgår att den uppdaterade planen för interna räddningsinsatser ska ges in till länsstyrelsen så snart den har färdigställts. Bolaget åtar sig därutöver att ge in det uppdaterade handlingsprogrammet till länsstyrelsen innan vätgasanläggningen tas i drift. Det åtagandet omfattas av det allmänna villkoret och behöver inte regleras i ett särskilt villkor.

Vattenbehandlingskemikalier

Länsstyrelsen har anförut att bolaget behöver tydliggöra om det är samma kemikalier som redan används inom den befintliga verksamheten som kommer att användas.

Ovako har svarat att man överväger att byta ut vattenbehandlingskemikalierna till de som redovisas i tabellen nedan.

Produkt-beteckning Handelsnamn	Användnings- område	Joner	Halt i kylvatten (mg/l)	Mängd per år (kg)
CW2252x	Korrosions- och beläggings- inhibitor	-Fosfat PO_4^{3-} exempelvis med kalcium och järn: $\text{H}_5\text{C}_7\text{H}_{11}\text{O}_9\text{P} \rightleftharpoons \text{H}_4\text{C}_7\text{H}_{11}\text{O}_9\text{P}^- + \text{H}^+$ $\Rightarrow \text{H}_4\text{C}_7\text{H}_{11}\text{O}_9\text{P} \rightleftharpoons \text{H}_3\text{C}_7\text{H}_{11}\text{O}_9\text{P}^{2-} + \text{H}^+$... $-\text{Fe}^{3+} + \text{H}_5\text{C}_7\text{H}_{11}\text{O}_9\text{P} \Rightarrow$ $\{\text{Fe}(\text{C}_7\text{H}_{11}\text{O}_9\text{P})\}^{2-}$ $-\text{Ca}^{2+} + \text{H}_5\text{C}_7\text{H}_{11}\text{O}_9\text{P}^{2-} \Rightarrow$ $\{\text{Ca}(\text{C}_7\text{H}_{11}\text{O}_9\text{P})\}^{2-} + 2\text{H}^+$ -Natriumjoner -Acetatjoner CH_3COO (-Hydroxidjoner och vätejoner)	150-200 (Kontinuerlig halt i kylvattnet)	Ca 500
BD83	Dispergerings- medel mot biofilm	-Acetatjoner CH_3COO (-Hydroxid- och vätejoner)	25 (Vid dosering, cirka 1 timme per dag)	Ca 200
BioClear 3011	Biocid	- $3\text{NaBrO} \Rightarrow 2\text{NaBr} + \text{NaBrO}_3$ $-\text{BrO}^- + 2\text{e}^- + \text{H}_2\text{O} \Rightarrow \text{Br}^- + 2\text{OH}^-$ $-\text{BrO}^- + 2\text{H}_2\text{O} \Rightarrow \text{BrO}_3^- + 6\text{H}^+ + 5\text{e}^-$ -Sulfatjoner SO_4^{2-} -Ammoniumjoner NH_4 Vid biociddosering blockeras kyltornsystemets avblödning i 6-8 timmar för att möjliggöra nedbrytning av biociden i systemet samt för att undvika att aktiv biocid lämnar systemet.	50-60 mg/l vid intermittent dosering/ enbart vid behov (vanligen 1 dos/vecka under varma säsongen)	Ca 25

Joner som bildas vid nedbrytning av vattenbehandlingskemikalier

Länsstyrelsen har vidhållit att bolaget behöver redogöra för vilka joner som bildas vid nedbrytning av de vattenbehandlingskemikalier som planeras tillsättas i kylvattnet samt redogöra för hur stor ändringen i utsläpp av dessa kemikalier kommer att bli jämfört med nuläge avseende både halt och mängd.

Ovako Bar har i bemötande uppgett följande.

Behovet av kylvatten beräknas inledningsvis uppgå till cirka 4,5 m³/timme för anläggningen, vilket är i ungefär samma storleksordning som för den befintliga skänkugnens kyltorn. Viktigt att notera är dock att skänkugnskyltornet inte har någon värmeåtervinning som kan kyla vattnet utan behöver använda kyltornet hela tiden.

Planen med kylkretsen på vätgasfabriken är att den ska gå till återvinning hos SEAB där värmen ska återvinnas och att kylning endast i nödfall kommer att ske i kyltornet. I det fall kyltornet används så går ca fem procent av det påfyllda vattnet till dagvatten/recipient.

De kemikalier som redovisas ovan planeras även ersätta befintliga kemikalier i kyltornssystemet.

Uppskattade mängder och halter för respektive vattenbehandlingskemikalie som framgår av tabellen ovan ska ses som ett möjligt sämsta utfall ("worst case"). I tabellen redovisas även de joner som bildas vid nedbrytning av respektive produkt. Uppgifterna har inhämtats från aktuell kemikalieleverantör. Även en utveckling av nedbrytningsreaktionerna redovisas.

DOMSKÄL

Domstolen har avgjort målet utan att hålla huvudförhandling.

Enligt mark- och miljödomstolen har bolaget genom ansökan och inlämnade kompletteringar visat att den ansökta verksamheten uppfyller gällande krav enligt miljöbalken och de särskilda krav som enligt den så kallade Sevesolagstiftningen gäller för att förebygga och begränsa följderna av allvarliga kemikalieolyckor. Det står vidare klart att tillräckliga villkor kommer att gälla för den tillkommande verksamheten genom att tidigare beslutade slutliga villkor och delegation till tillsynsmyndigheten blir tillämpliga även på denna verksamhet. Miljökonsekvensbeskrivningen uppfyller enligt domstolen miljöbalkens krav.

Det anförda innebär att den ansökta verksamheten är tillåtlig och att miljökonsekvensbeskrivningen kan godkännas.

Enligt domstolen förhåller sig den nu ansökta verksamheten till redan tillståndsgiven verksamhet på ett sådant sätt att tillståndsprövningen kan avgränsas till att bara omfatta den tillkommande verksamheten inom ramen för ett så kallat ändringstillstånd (16 kap. 2 a § miljöbalken). Ansökt tillstånd kan därmed medges.

Ingen remissmyndighet eller sakägare har motsatt sig den aktuella tillståndsansökan. Det finns enligt domstolen förutsättningar att låta Ovako Bar ta tillståndet i anspråk direkt, utan hinder av att det inte har vunnit laga kraft.

Igångsättningstiden ska, såsom bolaget har föreslagit, lämpligen bestämmas till fem år. Med hänsyn till att verkställighetsförordnande medges bör tiden dock räknas från dagen för denna dom.

HUR MAN ÖVERKLAGAR, se bilaga (MMD-01)

Överklagande senast den 8 april 2025

Björn Räftegård

Annika Månsson

I domstolens avgörande har deltagit rådmannen Björn Räftegård och det tekniska rådet Annika Månsson.

Hur man överklagar

Dom i mark- och miljödomstol som första instans

MMD-01

Vill du att domen ska ändras i någon del kan du överklaga. Här får du veta hur det går till.

Överklaga skriftligt inom 3 veckor

Ditt överklagande ska ha kommit in till domstolen inom 3 veckor från domens datum. Sista datum för överklagande finns på sista sidan i domen.

Överklaga efter att motparten överklagat

Om ena parten har överklagat i rätt tid, har den andra parten också rätt att överklaga även om tiden har gått ut. Det kallas att anslutningsöverklaga.

En part kan anslutningsöverklaga inom en extra vecka från det att överklagandetiden har gått ut. Ett anslutningsöverklagande måste alltså komma in inom 4 veckor från domens datum.

Ett anslutningsöverklagande upphör att gälla om det första överklagandet dras tillbaka eller av något annat skäl inte går vidare.

Så här gör du

1. Skriv mark- och miljödomstolens namn och målnummer.
2. Förklara varför du tycker att domen ska ändras. Tala om vilken ändring du vill ha och varför du tycker att Mark- och miljööverdomstolen ska ta upp ditt överklagande (läs mer om prövningstillstånd längre ner).
3. Tala om vilka bevis du vill hänvisa till. Förklara vad du vill visa med varje bevis. Skicka med skriftliga bevis som inte redan finns i målet.
4. Lämna namn samt aktuella och fullständiga uppgifter om var domstolen kan nå dig: postadresser, e-postadresser och telefonnummer.

Om du har ett ombud, lämna också ombudets kontaktuppgifter.
5. Skriv under överklagandet själv eller låt ditt ombud göra det.
6. Skicka eller lämna in överklagandet till mark- och miljödomstolen. Du hittar adressen i domen.

Vad händer sedan?

Mark- och miljödomstolen kontrollerar att överklagandet kommit in i rätt tid. Har det kommit in för sent avvisar domstolen överklagandet. Det innebär att domen gäller.

Om överklagandet kommit in i tid, skickar mark- och miljödomstolen överklagandet och alla handlingar i målet vidare till Mark- och miljööverdomstolen.

Har du tidigare fått brev genom förenklad delgivning, kan även Mark- och miljööverdomstolen skicka brev på detta sätt.

Prövningstillstånd i Mark- och miljööverdomstolen

När överklagandet kommer in till Mark- och miljööverdomstolen tar domstolen först ställning till om målet ska tas upp till prövning.

Mark- och miljööverdomstolen ger prövningstillstånd i fyra olika fall.

- Domstolen bedömer att det finns anledning att tvivla på att mark- och miljödomstolen dömt rätt.
- Domstolen anser att det inte går att bedöma om mark- och miljödomstolen har dömt rätt utan att ta upp målet.
- Domstolen behöver ta upp målet för att ge andra domstolar vägledning i rättstillämpningen.
- Domstolen bedömer att det finns synnerliga skäl att ta upp målet av någon annan anledning.

Om du *inte* får prövningstillstånd gäller den överklagade domen. Därför är det viktigt att i överklagandet ta med allt du vill föra fram.

Vill du veta mer?

Ta kontakt med mark- och miljödomstolen om du har frågor. Adress och telefonnummer finns på första sidan i domen.

Mer information finns på www.domstol.se.